

Главен горски инспектор в ДПП „Витоша“ инж. Дарин КОВАЧЕВ:

Да свършиш по най-добрия начин работата си

природен парк в България и на Балканите. Интересен от геоложка, петрографска, растителна, животинска и туристическа гледна точка, Паркът живее своя живот не като диво място, а като огромен природен организъм, който трябва да „се разбира“ с хората. А хората – с него.

Но дали денят е така приветлив като днешния, или ветровит, студен, снежен, мрачен и почти безцветен, инж. Дарин Ковачев, Дарко, както го наричат колегите и близките, поема по своите задачи в Природния парк „Витоша“.

Почти всеки ден е тук. Не се чувства сам, а насаме с Витоша, и тъй като е горски инспектор – най-вече с болките ѝ. А най-важното за него е, че се чувства свободен. Независимо колко проблеми има да решава днес, независимо от това, че може да срещне агресивен нарушител или туристи, по принцип приветливи, но неизвестно защо решили да накладат огън, където им скимне. Така разбира Дарин удовлетворението от професията, която е избрал още

от дете – каквото зависи от теб, си длъжен да свършиш по най-добрия начин. А това го може свободният човек.

Тръгваме рано към работното място на инж. Ковачев – пред нас е зелената снага на планината, цялата е „работният му кабинет“. Упътвайки се към Тихия кът, подминаваме километричната върволица от коли, техника и хора, чинно паркирали на банкетата (сн. 1). На Витоша приключват снимките на холивудската продукция под заглавието „Don't move!“ („Не мърдай!“) и Дарко обяснява, че снимките вървят „културно“, спазват се всички разпоредби на разрешителните за снимането на филма сред природата. Ние се радваме – Витоша затвърждава новата си функция на декор, и то какъв!, отново в игрален филм. Инж. Ковачев и фоторепортерът ни се отбиват при снимачния екип.

Разбира се, ДПП „Витоша“ работи по План за управление на защитената територия и в неговото многообразие са включени множество дейности, за които масовият посетител на планината дори не подозира. Т.е. Витоша не е само място за почивка, а и за работа. Съчетаването на всичките дейности в горските територии на планината най-малкото е деликатна работа. Стопанската дейност, която се извършва на Витоша, не е водеща, но това не прави контрола по-лесен.

– Работата на горския инспектор в защитена територия – обяснява инж. Ковачев – е много специфична. Първата задача на Дарко днес е проверката на обект, в който е приключил дърводобивът в горска територия, възложен на фирма от ДГС – София (сн. 2). От миналата година обектът е редовно посещаван от него за проверка. Видът на сечта е пробирка, както е по

В делничен ден Витоша малко си отдъхва от многобройното човешко присъствие. В буйната ѝ лятна зеленина слънцето спокойно се заиграва със светлините и сенките, ароматът на тревите и цветята се усилва, мъхът по древните камъни заискрява като изумруд, птиците се надпяват като на конкурс, алеите и пътеките, поели хилядите човешки стъпки през почивните дни, сега самите те поемат дъх. Спокойствие и красота. От това и денят е такъв днес – красив, топъл, уханен. Витоша диша и дъхът ѝ се влива и в нашите градски бели дробове. За нас, които обичаме планината, толкова близка до столицата, и от детските си години живеем с емблематичния ѝ двуглав силует, всичките ѝ природни дарове ни се струват безвъзмездни и вечни. И понякога дори забравяме, че да я има нея, тя трябва да има стопанин, който да я обгрижва, опазва и запазва всичките ѝ полезни функции в наличност за вечни времена. И това са сърцатите служители на Дирекцията на Природен парк „Витоша“ – най-старият

технологичния план, и съобразено с посещенията на туристи, извозът – с животинска тяга – коне. Към датата на днешната проверка инж. Ковачев обобщава, че в сечицето няма оставени маркирани дървета „на корен“, не е установена сеч на немаркирани дървета, вършината е разхвърляна равномерно, като не е допуснато натрупването ѝ, което е особено важно в пожароопасния сезон. Обозначителната информационна табела, уведомяваща туристите, че се провежда сеч, е повредена – разрязана „на хикс“ от злосторна ръка. Инспекторът следи за това и е длъжен да уведоми Държавното горско стопанство – София.

За провежданата в Природния парк „Витоша“ стопанска дейност в държавните горски територии посетителите на планината могат да се информират на сайта на Изпълнителната агенция по горите system.iag. Информацията там е общодостъпна за всички граждани. Отделно на сайта на Дирекцията на Природния парк „Витоша“ има раздел „Подай сигнал“. Питаме Дарко дали често се получават сигнали там.

– По принцип на Витоша няма крупни браконьерски прояви – казва той, – може да се каже, че нарушенията са незначителни на брой, имайки предвид колко голяма е площта на Парка – 27 000 ха, но посетителите са много чувствителни, когато виждат дърводобив, обаждат се и по телефона. Обясняваме, разбира се.

Най-многобройни по честота са сигналите за опасни дървета. Доско-

2

ро, когато е получаван такъв сигнал, дърветата дали са опасни за движението на хората се установяваше от инспекторите на Парка с протокол, който се изпращаше до Регионалната дирекция по горите – София, откъдето се издаваше заповед за отстраняването им. Цялата процедура отнемаше не повече от 2 дена. С промените, които влязоха в сила от юни т.г., съгласувателната процедура стана дълга и тромава и тепърва ще ѝ берем плодотите. Гражданите, разбира се, не знаят за тези промени и според инж. Ковачев това ще се очертае, поне в началото, като поле за конфликти с управлението на Парка.

Продължаваме към втория обект за дърводобив, който е в близост до м. Офелиите. Вървим по алеята на туристическия маршрут Златните мостове – Офелиите. Обектът е отляво на алеята, а автомобилният път – малко по-надолу отлясно. Много ясно е, че моторните превозни средства не трябва да пресичат пешеходната алея. А как да се експедира добитата дървесина? Изход винаги може да бъде намерен. Предлагат на фирмата, която ще сече, на алеята на две места да положи дървени скари, по които да преминават конетите с товара до временен склад – една платформа, която бе позиционирана досама автомобилния път. От фирмата се съгласяват

(сн. 3, 4 и 5). Звучи като да е лесно. Качва се инж. Ковачев на проверка веднъж на обекта – скарите ги няма. Качва се втори път – скарите все още не са там. Казва на ръководителя на обекта: „Трети път дойда ли и няма сложени скари, сечта ще бъде спряна“. До спирането ѝ не се стига и прословутите скари ще трябва да служат до декември тази година, когато изтича срокът на сечта в този обект. Днес не намираме работници тук, защото се е наложило временно спиране на работата вследствие на силно преовлажнена почва след продължителни и силни валежи.

Преди да продължим през гъстата смърчова гора се отбиваме при загадъчния скален отломък, който се намира в единия край на поляната в м. Фонфон, където зад каменната чешма ромоли поток. На мъхясалата гръд на камъка се вижда годината на раждането на Христо Ботев – 1848, подписът му и едвам се четат издълбаните неизвестно от кого, макар че и надписът „БТС“ е там, строфи на поемата му „Хаджи Димитър“: „Настане вечер – месец изгрее, звезди обсият ...“ (сн. 6). Макар всички да знаем как продължава строфата, прочитането ѝ върху камъка вече е невъзможно. Ромолящото поточе,

3

4

5

което мие основите на внушителната скала, и птичите звънливи гласове наоколо може би се опитват да ни разкажат историята ѝ, но уви, не знаем езика им. Затова оставаме просто притихнали и със склонени глави в почит към саможеертвата на революционера.

Излизаме от гъсталака. Слънцето прежуря. Летният сезон идва с жегите и с опасността от горски пожари. Инж. Ковачев споделя, че ако има конфликти в неговата работа, то те са при извършването на проверки за противопожарните мерки на Витоша. Българинът твърди, че обича планината, но никак не обича да спазва правилата и законите. Иска да си изпече пържолката не там, където е определено място за това, а където му е удобно. Прове-

рваме местата, в които се събират много хора, и това как се ползват едни прости, но ефикасни съоръжения за палене на огън в планината. Тази пролет ЮЗДП – Благоевград, и ДЛС „Витошко – Студена“, са поставили нови 11 бетонови пръстена за палене на огън. Целта е местата да са регламентирани и с табели „Място за палене на огън“, като туристите трябва да се съобразяват с това и да не предизвикват запалвания. Наистина, съобразявайте се, хора. Инж. Ковачев колкото и протоколи, предписания и актове да напише при установяване на нарушение на противопожарните правила на Витоша, поведението на хората трябва да е отговорно. Горският пожар

е унищожителен и се гаси много трудно.

Многолюдно е на поляните във витошката местност Дендрариум, на която стигаме след победата. Дендрариумът, който е много посещавано място, е и ботаническа градина, и парк за разходки и почивка, и „класната стая“ за природни знания, за който ДПП „Витоша“ полага големи грижи. Основан през 1962 г., Дендрариумът разполага с голям брой разнообразни дървесни и растителни видове, информацията за които е станала достъпна и за незрящи, след като е описана на Брайловата азбука. Днес дечица с учители и възпитатели, много семейства, приятелски компании изпълват с глъч поляните край езерцето. И тук е установен бетонов пръстен за любителите да си напалят огън (сн. 7). През целия пожароопасен сезон, включително и в почивните дни, контролът и дежурствата на Витоша ще са засилени. На Витоша и Дарин им пожелаваме това лято да не влизат в огнените хроники.

Присядаме пред Екостационара „Бели брези“ – тази перла на екологичното строителство, където в момента тече ремонт на покрива. И „перлите“ все някога стигат до ремонт. Днес в това доскоро толкова оживено и пълно на събития място също е тихо. Дарко е обиколил територията около Екостационара по навик – дали всичко е на мястото си, има ли някакъв проблем. И сега трябва да ни разкаже малко за себе си. Задача, която за строгия инспектор се оказва по-трудна от най-тежките проверки.

Дарин е роден през 1988 г. в Перник. В семейството му няма лесовъди, но той от ранно детство е решил, че ще се посвети на тази професия. Още докато учи в Лесотехническият университет, започва работа в Пернишкия горскостопански участък на ГС – Радомир. То се знае, школата на лесовъда започва от маркиране. Но когато след завършване на ЛТУ през 2012 г. започва работа в Горското стопанство в Радомир последователно като горски надзирател, помощник-лесничей и лесничей, разбира какво се влага в понятието

„Радомирската лесовъдска школа“. Това е традицията на стопанството, създадено през 1901 г., това е опитът на старите горски, които обучават младите.

Преди 7 – 8 години в природните ни паркове нямаше практика да се назначават горски инспектори. Тя започва от 2015 г., когато се обявяват конкурсите за тази длъжност в дирекциите на природните паркове. Видял Дарин обява за такъв конкурс в ПП „Витоша“ и се явил, издържал теста и така на 5 октомври 2015 г. е станал „инспектор № 1“. Ако слушаме неговите колеги, те ще кажат, че инж. Ковачев е „№ 1“ не само заради това, че е назначен първи на длъжността си. Те го знаят като първи за работата – много съвестен, упорит, отзивчив и най-вече – строг и безкомпромисен срещу нарушенията. Не се заседава дълго в канцеларията, макар „бумащината“ в неговата работа да не е малко, интересува се от новите технологии, включва се с предложения за промени в законната уредба на горите, готов е да помогне на всеки. Усмивнат е и дълго не можеш да спреш да се смееш, когато забавно разказва най-различни истории.

Всяка сутрин идва на работа с личната си кола от Перник. С бялата служебна тойота със синята лампа на предното стъкло кръстосва Витоша, а и краката му често не знаят по кой дълги часове, работното му време рядко приключва преди здрач. Но това е той – главният горски инспектор инж. Дарин Ковачев, който обича свободата и работата си.

Екип на сп. „Гора“

